

Exam. Code : 105701
Subject Code : 1540

B.Sc. IT Ist Semester

MUDHLI PUNJABI

Paper-V(ii)

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—50

ਨੋਟ : ਹਰ ਭਾਗ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ ਦਿਉ। ਹਰ ਪ੍ਰਸ਼ਨ 10 ਅੰਕਾਂ ਦਾ ਹੈ।

ਭਾਗ-ਪਹਿਲਾ

1. ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ-ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਰਤੀਬ ਪੇਸ਼ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

2. ਗੁਰਮੁਖੀ ਵਰਣਮਾਲਾ ਨੂੰ ਕਿੰਨੇ ਵਰਗਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ?
ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10

ਭਾਗ-ਦੂਜਾ

3. ਪੈਰ ਵਿੱਚ ਬਿੰਦੀ ਵਾਲੇ ਵਰਣ ਕਿਹੜੇ ਹਨ ? ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਸਹਿਤ
ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

4. ਲਗਾਂ ਮਾਤਰਾ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਕਰੋ। ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ ਦੀਆਂ ਲਗਾਂ
ਮਾਤਰਵਾਂ ਬਾਰੇ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਸਹਿਤ ਚਰਚਾ ਕਰੋ। 10

ਭਾਗ-ਤੀਜਾ

5. ਲਗਾਖਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ ? ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿੱਪੀ ਵਿੱਚ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ
ਲਗਾਖਰਾਂ ਬਾਰੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦਿਉ।

ਜਾਂ

6. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਤੇ ਬਿੰਦੀ, ਟਿੱਪੀ ਅਤੇ ਅੱਧਕ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ :
ਆਡੇ, ਪਸਦ, ਮਸਮੀ, ਸਤਰੇ, ਅਗੂਰ, ਪੁਸਤਕਾ, ਬਚਾ, ਵਡਾ,
ਛਤਰੀਆ, ਖਭਾਂ 10

ਭਾਗ-ਦੋਥਾ

7. ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ ਕਿਸ ਨੂੰ ਆਖਦੇ ਹਨ ? ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹ ਕਿੰਨੇ ਹਨ ? ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਸਹਿਤ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਜਾਂ

8. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਪੈਰੂ ਤੇ ਵਿਸ਼ਰਾਮ ਚਿੰਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰੋ :
ਇੱਕ ਵਾਰ ਇੱਕ ਅੜੀ ਖੋੜਾ ਜੱਟ ਵੀ ਆਪਣੀ ਘੋੜੀ ਭਜਾਣ ਲਈ
ਓਥੇ ਲੈ ਆਇਆ ਆਖੇ ਜਾਂ ਘੋੜੀ ਦੇ ਦੇਣੀ ਜਾਂ ਘੋੜਾ ਲੈ ਲੈਣਾ
ਦੇੜ ਹੋਈ ਘੋੜੀ ਹਾਰ ਗਈ ਘੋੜੀ ਵਾਲੇ ਜੱਟ ਨੇ ਘੋੜੀ ਆਲਾ
ਸਿੰਘ ਦੀ ਖੁਰਲੀ ਤੇ ਬੰਨ੍ਹ ਦਿੱਤੀ ਸਾਰੀ ਭੀੜ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਆਲਾ
ਸਿੰਘ ਨੇ ਉਸ ਦੇ ਮੋਢੇ ਤੇ ਹਥ ਧਰ ਕੇ ਆਖਿਆ ਗੱਲ ਸੁਣ ਭਰਾਵਾ
ਇਹ ਖੁਰਲੀ ਵੀ ਤੇਰੀ ਤੇ ਕਿੱਲੇ ਵੀ ਤੇਰੇ ਜੇ ਤਾਂ ਘੋੜੀ ਬੱਧੀ ਆ
ਆਪਣੀ ਕਰ ਕੇ ਤਾਂ ਜਮ ਜਮ, ਪਰ ਜੇ ਮੇਰੀ ਕਰ ਕੇ ਬੱਧੀ ਆ
ਤੇ ਹੁਣੇ ਖੋਲ੍ਹ ਲੈ ਮੈਂ ਕੋਈ ਤੇਰੀ ਘੋੜੀ ਦਾ ਬਪਾਰ ਤੇ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ
ਪਈ ਕੋਈ ਬਪਾਰੀ ਆਂ ਮੈਂ 10

ਭਾਗ-ਪੰਜਵਾਂ

9. ਕਿਰਿਆ ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਇਸ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ ਦੱਸੋ।

ਜਾਂ

10. ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੇ ਲਿੰਗ ਬਦਲੋ :
ਮਿੱਤਰ, ਭੂਆ, ਮਾਮਾ, ਨਾਇਕ, ਪੰਜਾਬੀ, ਖਿਡਾਰੀ, ਬੱਚਾ, ਮਾਸੀ,
ਚੂਹਾ, ਠੇਕੇਦਾਰ 10